

Ελληνική Δημοκρατία
Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου

Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη

Ιανουάριος 2022

Η Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη εκπονήθηκε από Ομάδα Εργασίας που συνέστησε η υφυπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου, αρμόδια για την Ένταξη, κα Σοφία Βούλτεψη.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΠΡΟΟΙΜΙΟ: ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΑΣΥΛΟ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	σελ.9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι: ΠΡΟ-ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΑΣΥΛΟ	σελ. 11
ΣΤΟΧΟΣ 1: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	σελ. 11
Επιδίωξη 1: Διασφάλιση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος διαβίωσης, ιδίως για γυναίκες, παιδιά και άτομα με αυξημένες ανάγκες φροντίδας και υποδοχής	σελ. 11
Δράση 1, 2	σελ. 11-12
Επιδίωξη 2: Έγκαιρος εντοπισμός και διαχείριση περιπτώσεων χρόνιων προβλημάτων ψυχικής υγείας και / ή αναπηριών (βλ. επίσης Εθνική Δράση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες)	σελ. 12
Δράση 1, 2	σελ. 12
Επιδίωξη 3: Προώθηση της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής Υγείας	σελ. 12
Δράση 1, 2, 3	σελ. 12-13
Επιδίωξη 4: Προώθηση προγραμμάτων απεξάρτησης από ναρκωτικές ουσίες	σελ. 13
Δράση 1.....	σελ. 13
ΣΤΟΧΟΣ 2: ΠΡΟΑΣΠΙΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	σελ. 13

Επιδίωξη 1: Ενίσχυση της πρόσβασης στην τυπική και μη τυπική
εκπαίδευση σελ. 13

Δράση 1, 2, 3, 4..... σελ. 13-14

Επιδίωξη 2: Εξασφάλιση της πρόσβασης σε περιεκτικές και ακριβείς
πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις σελ. 14

Δράση 1, 2, 3, 4..... σελ. 14-15

ΣΤΟΧΟΣ 3: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ σελ.15

Επιδίωξη 1: Διάθεση πληροφοριών φιλικά διατυπωμένων προς τα παιδιά
και ενίσχυση της συμμετοχής των παιδιών στις διαδικασίες που τα
αφορούν σελ.15

Δράση 1, 2, 3..... σελ. 15

Επιδίωξη 2: Διασφάλιση πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας και χωρίς
διακρίσεις-εκπαίδευση σελ. 15

Δράση 1, 2, 3σελ.15-16

Επιδίωξη 3: Εξασφάλιση εκπροσώπησης και κατάρτιση των προσώπων
που εργάζονται με ανηλίκους..... σελ. 16

Δράση 1, 2, 3 σελ. 16

Επιδίωξη 4: Κατάρτιση και πιστοποίηση επαγγελματιών που εργάζονται
με παιδιά, με γνώμονα τη διασφάλιση των δικαιωμάτων τους σελ. 16

Δράση 1, 2..... σελ. 16

ΣΤΟΧΟΣ 4: ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΖΩΗΣ σελ.17

Επιδίωξη 1: Εξοικείωση με τους δημοκρατικούς θεσμούς και την έννοια
του Κράτους Δικαίου σελ. 17

Δράση 1, 2, 3 σελ.17

Επιδίωξη 2: Ευαισθητοποίηση σχετικά με την αρχή της απαγόρευσης των
διακρίσεων, τον σεβασμό της διαφορετικότητας και τις συνεκτικές
κοινωνίες σελ. 17

Δράση 1, 2.....	σελ. 17
Επιδίωξη 3: Προώθηση της ανάπτυξης δεξιοτήτων σχετικά με την καθημερινή ζωή	σελ. 17
Δράση 1, 2.....	σελ. 17-18
Επιδίωξη 4: Ειδική ενημέρωση για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των πολιτών.....	σελ. 18
Δράση.....	σελ. 18
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ II: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	
	σελ.18
 ΣΤΟΧΟΣ 1: ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ. ΤΑΧΕΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΑΠΟ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ (R to R, refugees to refugees).....	
	σελ. 18
Επιδίωξη 1: Ανάπτυξη ταχέων προγραμμάτων με αμφίδρομη συμμετοχή προσφύγων (Refugees to Refugees)	σελ.18
Δράση 1, 2.....	σελ. 18
Επιδίωξη 2: Ανάπτυξη εντατικών προγραμμάτων για τη διευκόλυνση της άμεσης πρόσβασης στην αγορά εργασίας	σελ. 18
Δράση 1, 2.....	σελ. 18-19
 ΣΤΟΧΟΣ 2: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	
	σελ. 19
Επιδίωξη 1: Προώθηση της σωματικής και ψυχικής υγείας και ευεξίας.....	σελ. 19
Δράση 1, 2, 3	σελ. 19

Επιδίωξη 2: Διασφάλιση της πρόσβασης στη σχολική εκπαίδευση για τους ανηλίκους ή στο εσπερινό σχολείο για ενηλίκους σελ.19

Δράση 1, 2, 3σελ. 19-20

Επιδίωξη 3: Ενίσχυση της απασχολησιμότητας και της πρόσβασης στην απασχόληση σελ. 20

Δράση 1, 2, 3,4.....σελ. 20-21

Επιδίωξη 4: Διασφάλιση της πρόσβασης σε αξιόπιστες πληροφορίες και υπηρεσίες σελ. 21

Δράση 1, 2, 3 σελ. 21

Επιδίωξη 5: Δημιουργία ευκαιριών στέγασης σελ. 21

Δράση 1, 2..... σελ. 21

ΣΤΟΧΟΣ 3 : ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ...σελ. 21

Επιδίωξη 1: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της συμμετοχής των γυναικών και των νέων στην κοινότητα σελ.21

Δράση 1, 2.....σελ.21-22

Επιδίωξη 2: Ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα σχετικά με το Κράτος Δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα, την κοινωνική συνοχή και την ένταξη σελ. 22

Δράση 1, 2..... σελ. 22

Επιδίωξη 3: Προώθηση του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής σελ. 22

Δράση 1, 2, 3..... σελ. 22

Επιδίωξη 4: Ανάπτυξη ευκαιριών απασχόλησης για τους πρόσφυγες σε τοπικό επίπεδο..... σελ. 22

Δράση 1, 2..... σελ. 22-23

Επιδίωξη 5: Εξασφάλιση εναρμονισμένης γεωγραφικής κατανομής των δικαιούχων διεθνούς προστασίας σελ. 23

Δράση 1, 2, 3, 4.....	σελ. 23
-----------------------	---------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ: ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗ ΒΙΑΣ, ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ.....σελ.23

ΣΤΟΧΟΣ 1: ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΕΝΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ, ΤΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ..... σελ. 23

Επιδίωξη 1: Ενίσχυση της πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς πρόληψης της έμφυλης βίας, της κακοποίησης ανηλίκων και της εμπορίας ανθρώπων (αρχής γενομένης από τις εγκαταστάσεις πρώτης υποδοχής, με έμφαση στις γυναίκες και τα παιδιά)	σελ. 23
Δράση 1, 2, 3.....	σελ. 23-24

Επιδίωξη 2: Καθορισμός προτύπων για την προστασία των γυναικών, των παιδιών και των ατόμων με αυξημένες ανάγκες φροντίδας.....	σελ. 24
Δράση 1, 2, 3	σελ. 25

Επιδίωξη 3: Καταπολέμηση της ξενοφοβίας, των διακρίσεων και της ριζοσπαστικοποίησης.....	σελ.25
Δράση	σελ. 25

ΣΤΟΧΟΣ 2: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ ΓΙΑ ΘΥΜΑΤΑ ΒΙΑΣ, ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ σελ.25

Επιδίωξη 1: Διασφάλιση αποτελεσματικής αντίδρασης στη βία, την εκμετάλλευση και την κακοποίηση.....	σελ. 25
Δράση 1, 2, 3, 4	σελ. 25-26

Επιδίωξη 2: Ενίσχυση των κρατικών μηχανισμών παρακολούθησης	σελ.26
---	--------

Δράση 1, 2.....	σελ.26
-----------------	--------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ σελ.26

ΣΤΟΧΟΣ : ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	σελ. 26
---	---------

Επιδίωξη 1: Διασφάλιση της ικανότητας των δικαιούχων διεθνούς προστασίας για αυτόνομη διαβίωση.....	σελ. 26
Δράση 1, 2.....	σελ. 26

Επιδίωξη 2: Παρακολούθηση της προόδου της ένταξης των δικαιούχων μέσω κοινώς αποδεκτών και συγκρίσιμων δεικτών.....	σελ. 26
Δράση 1, 2.....	σελ. 26-27

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΑΣΥΛΟ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Η μεταβολή των βασικών παραμέτρων της προσφυγικής κρίσης (επιτυχής φύλαξη χερσαίων και θαλασσίων συνόρων και συνακόλουθη μείωση των ροών, διαχωρισμός προσφύγων και μεταναστών και επιτάχυνση των διαδικασιών ασύλου που οδηγεί σε αύξηση του αριθμού των αναγνωρισμένων δικαιούχων διεθνούς προστασίας) έχει μετατοπίσει το κέντρο βάρους του μεταναστευτικού ζητήματος στην διαδικασία της Ένταξης των αναγνωρισμένων προσφύγων.

Η Ελλάδα με βάση την Σύμβαση της Γενεύης για το Καθεστώς των Προσφύγων (1951, από την Ελλάδα κυρώθηκε το 1959), αλλά και το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης (1967), έχει υποχρέωση να παρέχει σε όσους δικαιούνται άσυλο την δυνατότητα αυτόνομης διαβίωσης, παρέχοντάς τους ό,τι και στους υπηκόους της.

Η Ελλάδα τηρεί και σέβεται τις Διεθνείς Συνθήκες, που για την χώρα μας έχουν υπαρκτή αξία. Είναι, όμως, παράλληλα σημαντική η εξασφάλιση της αυτόνομης διαβίωσης των προσφύγων, ώστε αυτοί να μην εξαρτώνται από τα κρατικά επιδόματα, επιβαρύνοντας τον κρατικό προϋπολογισμό.

Επομένως, για το διάστημα που διαμένουν στη χώρα μας και για όσο χρόνο αυτό επιβάλλεται από τις έκτακτες συνθήκες στις δικές τους πατρίδες, οι πρόσφυγες πρέπει να ζουν με αξιοπρέπεια, χωρίς ωστόσο να προκαλείται επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού (δεδομένου ότι τα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα αφορούν μόνο στους αιτούντες άσυλο) και χωρίς επιβάρυνση των τοπικών κοινωνιών.

Η μέχρι σήμερα αδυναμία δημιουργίας ενός κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου και ενός κοινού ευρωπαϊκού συστήματος επιστροφών, σε συνδυασμό με την κρίση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, έχει δημιουργήσει νέες συνθήκες στο μεταναστευτικό – προσφυγικό.

Ανέκυψε έτσι η ανάγκη για τον σχεδιασμό μιας Νέας Εθνικής Στρατηγικής για την Ένταξη, που θα περιλαμβάνει και ένα προ-ενταξιακό στάδιο, με εκπαίδευση και κατάρτιση για όλους, διαδικασία που θα διευκολύνει τις μετεγκαταστάσεις σε άλλες χώρες, αλλά και θα χρησιμεύσει στους επωφελούμενους όταν επιστρέψουν στις πατρίδες τους.

Η Νέα Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη βασίζεται στο νέο σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υιοθετεί τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κοινωνική ένταξη, όπως διατυπώθηκαν στο Νέο Σχέδιο Δράσης της (24.11.2020), με έμφαση στην έγκαιρη δράση (early action) και στην διαδικασία προ-ένταξης για όσους διαθέτουν προσφυγικό προφίλ.

Ανάλογες συστάσεις έχουν διατυπωθεί και από τον ΟΟΣΑ, τον Διεθνή Οργανισμό Εργασίας του ΟΗΕ, το Διεθνές Κέντρο για την Ανάπτυξη της Μεταναστευτικής Πολιτικής (ICMPD), οργανισμό, ο οποίος εργάζεται για την εξεύρεση καινοτόμων λύσεων στις περιφερειακές προκλήσεις που αφορούν στη μετανάστευση και του οποίου η Ελλάδα έγινε το 19^ο μέλος τον Οκτώβριο του 2021.

Στρατηγικός στόχος της Νέας Εθνικής Στρατηγικής είναι η προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, με παράλληλη δημιουργία θέσεων εργασίας σε κρίσιμους τομείς της ελληνικής οικονομίας και αύξηση του ΑΕΠ, ώστε να επωφελούνται Έλληνες και πρόσφυγες.

Η Νέα Εθνική Στρατηγική απευθύνεται τόσο στους αιτούντες άσυλο όσο και στους αναγνωρισμένους δικαιούχους διεθνούς προστασίας και είναι εναρμονισμένη με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Περιλαμβάνει τέσσερις βασικούς πυλώνες:

(α) Προ-ένταξη των αιτούντων άσυλο για την ομαλή μετάβαση των ενηλίκων στην επαγγελματική ζωή και των ανηλίκων από την άτυπη στην τυπική εκπαίδευση, χωρίς διακρίσεις. Προάσπιση δικαιωμάτων και προώθηση του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής και του Κράτους Δικαίου. Πρόληψη και αποτελεσματική προστασία από κάθε μορφή βίας.

(β) Κοινωνική ένταξη των δικαιούχων διεθνούς προστασίας με ανάπτυξη εντατικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης για την διευκόλυνση της πρόσβασης των δικαιούχων στην αγορά εργασίας. Προώθηση του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής.

(γ) Πρόληψη και αποτελεσματική προστασία από κάθε μορφή βίας, εκμετάλλευσης και κακοποίησης με ενίσχυση των μηχανισμών αναφοράς και

(δ) Παρακολούθηση και εποπτεία της ενταξιακής πορείας μέσω κοινώς αποδεκτών και συγκρίσιμων δεικτών.

Ως προς την φιλοσοφία της, η Νέα Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη διαπνέεται από την αρχή ότι η κοινωνική ένταξη επιτυγχάνεται μέσω μιας αμφίδρομης διαδικασίας (two- way integration process), η οποία θα πρέπει να υποστηρίζεται από την συνεργασία, τον διάλογο και την ενασχόληση-συμμετοχή της κοινωνίας υποδοχής σε όλα τα στάδια (από την υποδοχή μέχρι την ολοκλήρωση της ένταξης).

Οι προτεινόμενες δράσεις περιστρέφονται γύρω από την ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσης, της κοινωνικής στέγασης, της απασχόλησης και της κοινωνικής πρόνοιας.

Προβλέπεται η παρουσία κατάλληλα εκπαιδευμένων και πιστοποιημένων διερμηνέων στις βασικές γλώσσες των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων, σε όλες τις προβλεπόμενες δράσεις- ενέργειες.

Δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην χαρτογράφηση των δεξιοτήτων και στην ενίσχυση των εκπαιδευτικών και επαγγελματικών γνώσεων, της κατάρτισης, της απόκτησης δεξιοτήτων και της γλωσσομάθειας.

Η εκπαιδευτική διαδικασία διέπεται από την αρχή της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική, χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς εκπαίδευση. Πέραν της τυπικής εκπαίδευσης, προβλέπεται η παροχή στο προ-ενταξιακό στάδιο άτυπης εκπαίδευσης, η οποία είναι ολιστικού χαρακτήρα και περιλαμβάνει, εκτός από την ελληνομάθεια, την εξοικείωση με τον ευρωπαϊκό τρόπο ζωής, τις αρχές δημοκρατικού πολιτεύματος, την ισότητα των φύλων, τον αθλητισμό καθώς και ειδικά προγράμματα όσον αφορά στην αναπηρία, στην πρόληψη της ενδοοικογενειακής βίας, στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.

Με βάση τα ανωτέρω, και με σκοπό την ειρηνική συνύπαρξη, η Νέα Εθνική Στρατηγική διαφέρει σημαντικά από εκείνη του 2019, καθώς εστιάζει πράγματι στην ένταξη των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία και όχι στη δημιουργία παράλληλων κοινωνικών συστημάτων που οδηγούν σε γκέτο και αυξημένη κοινωνική περιθωριοποίηση, φτώχεια, ριζοσπαστικοποίηση και εγκληματικότητα.

Όσον αφορά στην υλοποίηση της Νέας Εθνικής Στρατηγικής, πέραν του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων Υπουργείων, έχουν προβλεφθεί μηχανισμοί συντονισμού σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και ιδίως σε επίπεδο τοπικών και περιφερειακών Αρχών, ενώ σημαντικός ρόλος αναλαμβάνεται από άλλους αρμόδιους φορείς για την προετοιμασία, εξέλιξη και προγραμματισμένη εφαρμογή των διαφόρων δράσεων, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας με τους Διεθνείς Οργανισμούς και τις ΜΚΟ.

I. ΠΡΟ-ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΑΣΥΛΟ

ΣΤΟΧΟΣ 1: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Επιδίωξη 1: Διασφάλιση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος διαβίωσης, ιδίως για γυναίκες, παιδιά και άτομα με αυξημένες ανάγκες φροντίδας και υποδοχής

- **Δράση 1:** Διασφάλιση της παρουσίας πολυ-επιστημονικών ομάδων (αποτελούμενων από γιατρούς, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς κ.λπ.) σε όλες τις εγκαταστάσεις υποδοχής, σε όλη τη χώρα. Οι

ομάδες αυτές θα είναι υπεύθυνες για την αξιολόγηση και διαπίστωση της *ευαλωτότητας* και τυχόν κινδύνων που διατρέχουν οι αιτούντες άσυλο και για την περαιτέρω παραπομπή τους σε αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες. Εναλλακτικά, σε περίπτωση που η διαζώσης παρουσία δεν είναι δυνατή, διασφάλιση δυνατότητας παρέμβασης των ανωτέρω ομάδων από απόσταση (online).

- **Δράση 2:** Εξασφάλιση κατάλληλων δομών στέγασης και υποστήριξης για άτομα με αυξημένες ανάγκες φροντίδας και υποδοχής (όπως παιδιά, άτομα με περιορισμούς κινητικότητας, μονογονεϊκές οικογένειες, έγκυες γυναίκες, άτομα που πάσχουν από σοβαρές ασθένειες κ.λπ.) με πρόβλεψη διαρκούς και επαρκούς φωτισμού, ασφαλούς λειτουργικής πρόσβασης σε αποχωρητήρια-λουτρά και δυνατότητας άμεσης μετακίνησης σε ειδικά «καταφύγια».

Επιδίωξη 2: Έγκαιρος εντοπισμός και διαχείριση περιπτώσεων χρόνιων προβλημάτων ψυχικής υγείας και / ή αναπηριών (βλ. επίσης Εθνική Δράση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες)

- **Δράση 1:** Διασφάλιση της παρουσίας γιατρών και άλλων ειδικών στα τοπικά ιδρύματα και δομές ψυχικής υγείας, στους οποίους θα συμπεριλαμβάνονται και δικαιούχοι διεθνούς προστασίας ανάλογου προφίλ για την περαιτέρω ενίσχυση των δομών, προκειμένου να επιτυγχάνεται αποτελεσματική και εξατομικευμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων ψυχικής υγείας που αντιμετωπίζουν οι αιτούντες άσυλο, όπως και οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας.
- **Δράση 2:** Εκπαίδευση και ανάπτυξη ικανοτήτων του προσωπικού που εργάζεται σε ιδρύματα ψυχικής υγείας και σε εγκαταστάσεις πρώτης υποδοχής, σχετικά με τα πιο συνήθη ζητήματα ψυχικής υγείας που αντιμετωπίζουν αιτούντες άσυλο (όπως π.χ. η διαταραχή μετατραυματικού στρες) με έμφαση στην πολιτιστική και θρησκευτική διαφορετικότητα των νοσούντων.

Επιδίωξη 3: Προώθηση της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας

- **Δράση 1:** Ενημερωτικές συνεδρίες για την σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία με τη συμμετοχή επαγγελματιών υγείας της τοπικής ιατρικής κοινότητας (μαιών, γιατρών, νοσοκόμων) καθώς και της κοινωνίας των πολιτών, μέσω οργανώσεων εξειδικευμένων στο συγκεκριμένο αντικείμενο, με παράλληλη παρουσίαση του εθνικού συστήματος υγειονομικής περίθαλψης. Ευαισθητοποίηση όσον αφορά στην αντισύλληψη και ενημέρωση σχετικά με τη δυνατότητα

πρόσβασης σε ασφαλείς και ιατρικά εγκεκριμένες μεθόδους αντισύλληψης.

- **Δράση 2:** Δημιουργία χώρων φιλικών προς τη μητέρα και το παιδί μέσα στις εγκαταστάσεις υποδοχής, όπου μπορούν να πραγματοποιηθούν θηλασμοί, καθώς και ενημερωτικές συνεδρίες για την υποστήριξη της γονεϊκότητας. Ενημέρωση σχετικά με τις πρώτες ενέργειες που πρέπει να πραγματοποιηθούν μετά τον τοκετό, όπως δήλωση γέννησης και σχέδιο εμβολιασμού παιδιών.
- **Δράση 3:** Διασφάλιση πρόσβασης στις μητέρες στην προγεννητική και μεταγεννητική υγειονομική περίθαλψη, λήψη μέριμνας για εγκατάσταση των εγκύων και των μητέρων σε περιοχές όπου είναι διαθέσιμες οι υπηρεσίες αυτές, καθώς και δημιουργία δικτύου αποτελούμενου από γιατρούς δημοσίων νοσοκομείων, ιδιώτες γιατρούς και εθελοντών για την παροχή αυτών των υπηρεσιών.

Επιδίωξη 4: Προώθηση προγραμμάτων απεξάρτησης από ναρκωτικές ουσίες

Δράση 1: Για τους αιτούντες διεθνή προστασία που αντιμετωπίζουν πρόβλημα εξάρτησης από ναρκωτικές ουσίες, επιβάλλεται η συνεργασία των αρμόδιων Υπουργείων και Οργανισμών, ώστε να εκπονηθούν και να υλοποιηθούν ειδικά προγράμματα απεξάρτησης.

ΣΤΟΧΟΣ 2: ΠΡΟΑΣΠΙΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Επιδίωξη 1: Ενίσχυση της πρόσβασης στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση

- **Δράση 1:** Για την παρούσα δράση κρίνεται απαραίτητη η διαβούλευση και ο συντονισμός μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, δεδομένων των ιδιαίτερων αναγκών των παιδιών μεταναστών.

Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην διασφάλιση της πρόσβασης σε ποιοτική, χωρίς διαχωρισμούς και αποκλεισμούς εκπαίδευση, αρχές που ισχύουν για την εκπαίδευση τόσο των παιδιών, όσο και των ενηλίκων. Στόχος, με βάση την διεθνή εμπειρία και πρακτική, είναι η ένταξη των παιδιών των προσφύγων στην τυπική εκπαίδευση. Η

παροχή μίας προσαρμοσμένης άτυπης εκπαίδευσης των παιδιών αυτών, όπως εντατικά μαθήματα εκμάθησης της γλώσσας, θα διευκολύνει την ένταξή τους στην τυπική εκπαίδευση.

Η πρόσβαση στην τυπική εκπαίδευση προϋποθέτει την ανάπτυξη των βασικών γλωσσικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα, την αναγνώριση των δεξιοτήτων μέσω εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, πολιτιστικών ανταλλαγών, ισότιμης μάθησης και εγκεκριμένων ως προς τη δομή, το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία προγραμμάτων, τα οποία θα πρέπει να παρακολουθήσουν για τη λήψη της σχετικής πιστοποίησης.

Ενίσχυση στην πρόσβαση στην τριτοβάθμια-ανώτερη εκπαίδευση μέσω της επιτάχυνσης της αναγνώρισης προσόντων και δεξιοτήτων.

- **Δράση 2:** Η παροχή της μη τυπικής εκπαίδευσης (Non-Formal Education-NFE) πραγματοποιείται από επαγγελματίες εξειδικευμένους στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας σε αιτούντες άσυλο, σε προπαρασκευαστικές τάξεις ή, ως πρόσθετη υποστήριξη, στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα και περιλαμβάνει διδασκαλία των βασικών εννοιών στην αγγλική γλώσσα.
- **Δράση 3:** Ενίσχυση του συγκεκριμένου πληθυσμού με προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, προκειμένου να αναπτύξουν περαιτέρω ήδη αποκτηθείσες δεξιότητες, με βάση τις ανάγκες των τοπικών οικονομιών.
- **Δράση 4:** Διασφάλιση της πρόσβασης στα ελληνικά δημόσια σχολεία για όλες τις ηλικίες, με ενίσχυση των σχολείων σε ανθρώπινους πόρους και τεχνολογικά μέσα συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής και εφαρμογής μιας κοινής διαδικασίας εγγραφής.

Επιδίωξη 2: Εξασφάλιση της πρόσβασης σε περιεκτικές και ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις

- **Δράση 1:** Ενίσχυση της παροχής νομικής βοήθειας μέσω εξασφάλισης δικηγόρων και νομικών συμβούλων για την παροχή, μεταξύ άλλων, πληροφοριών και για την υποστήριξη των διαδικασιών ασύλου, επιστροφής, οικογενειακής επανένωσης, μετεγκατάστασης.
- **Δράση 2:** Διεξαγωγή ενημερωτικών συνεδριών αναφορικά με το νομικό πλαίσιο που ισχύει στην ελληνική επικράτεια για υπηκόους τρίτων χωρών, πέραν των διαδικασιών ασύλου, όπως η ποινική, αστική και διοικητική νομοθεσία, τα αναγνωριζόμενα δικαιώματα και

οι επιβαλλόμενες υποχρεώσεις, ως αναπόσπαστο μέρος της προενταξιακής διαδικασίας.

- **Δράση 3:** Ανάπτυξη μιας ψηφιακής εφαρμογής ανά γεωγραφική περιοχή με όλες τις πληροφορίες που θα πρέπει να γνωρίζουν οι ενδιαφερόμενοι σχετικά με τις διαθέσιμες υπηρεσίες, με ταυτόχρονη διασφάλιση ότι οι εν λόγω πληροφορίες είναι ακριβείς, σαφείς και κατανοητές. Δημιουργία ψηφιακού υλικού (ηλεκτρονικοί οδηγοί) σε διάφορες γλώσσες, σχετικά με τις συνήθειες διοικητικές διαδικασίες, οι οποίες αφορούν αιτούντες άσυλο και παροχή σ' αυτούς σχετικών διευκολύνσεων μέσω των επίσημων ιστότοπων των αρμοδίων δημοσίων φορέων.
- **Δράση 4:** Ενημερωτικές συνεδρίες ως προς τα χορηγούμενα επιδόματα, τα παρεχόμενα οφέλη, τα κριτήρια επιλεξιμότητας και την διαδικασία υποβολής αιτήσεων.

ΣΤΟΧΟΣ 3: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Επιδίωξη 1: Διάθεση πληροφοριών φιλικά διατυπωμένων προς τα παιδιά και ενίσχυση της συμμετοχής των παιδιών στις διαδικασίες που τα αφορούν

- **Δράση 1:** Χρήση φιλικών προς τα παιδιά διατυπώσεων για την παροχή πληροφοριών σε θέματα σχετικά με τους όρους υποδοχής. Ειδικά για τους ασυνόδευτους ανηλίκους, οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να αφορούν στα δικαιώματα του παιδιού, το εθνικό πλαίσιο προστασίας, την παρεχόμενη βοήθεια, τις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες και την σχολική εκπαίδευση. Ενημέρωση για την προστασία της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας των παιδιών με σκοπό την προστασία τους από την σεξουαλική κακοποίηση.
- **Δράση 2:** Ενθάρρυνση της συμμετοχής των ανηλίκων σε όλα τα στάδια των διαδικασιών που τους αφορούν και τους επηρεάζουν.
- **Δράση 3:** Διασφάλιση κατάλληλης διερμηνείας ή διαπολιτισμικής μεσολάβησης σε στάδια ή διαδικασίες που αφορούν ανηλίκους.

Επιδίωξη 2: Διασφάλιση πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας και χωρίς διακρίσεις-εκπαίδευση

- **Δράση 1:** Αξιολόγηση του επιπέδου της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών μέσω της ανάπτυξης εργαλείων για τον σκοπό αυτό.
- **Δράση 2:** Σχεδιασμός μαθημάτων με γνώμονα τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων και διαχωρισμός σε κατάλληλες τάξεις (ανάλογα με την ηλικία) για την ανάπτυξη γλωσσικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων στα ελληνικά (προπαρασκευαστικά μαθήματα).
- **Δράση 3:** Φροντίδα της πρώιμης παιδικής ηλικίας και στην επίσημη σχολική εκπαίδευση, λήψη πρόσθετων μέτρων υποστήριξης παιδιών με αναπηρία.

Επιδίωξη 3: Εξασφάλιση εκπροσώπησης και κατάρτιση των προσώπων που εργάζονται με ανηλίκους

- **Δράση 1:** Διορισμός εκπροσώπων για ασυνόδευτους ανηλίκους καθώς και άλλων προσώπων ως κέντρων αναφοράς σε κάθε εγκατάσταση υποδοχής, οι οποίοι θα ενεργούν ως συντονιστές, με σκοπό την προστασία των παιδιών και την επίλυση των θεμάτων τους.
- **Δράση 2:** Κατάρτιση των προσώπων που θα λειτουργούν ως κέντρα αναφοράς, και παρακολούθηση της εργασίας τους.
- **Δράση 3:** Εξασφάλιση νομικής συνδρομής σε ποινικές διαδικασίες, στις οποίες ο ανήλικος εμπλέκεται ως θύμα, ως δράστης ή ως μάρτυρας, καθώς και σε δικαστικές διαδικασίες οικογενειακού δικαίου.

Επιδίωξη 4: Κατάρτιση και πιστοποίηση επαγγελματιών που εργάζονται με παιδιά, με γνώμονα τη διασφάλιση των δικαιωμάτων τους

- **Δράση 1:** Ανάπτυξη δεξιοτήτων και γνώσεων των επαγγελματιών που εργάζονται με ανηλίκους, προκειμένου να βελτιώσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού, τα θέματα προστασίας των παιδιών και το σχετικό νομικό πλαίσιο, με σκοπό την διασφάλιση των δικαιωμάτων των ανηλίκων.
- **Δράση 2:** Ανάπτυξη διαδικασίας κατάρτισης και πιστοποίησης για επαγγελματίες που είναι επιφορτισμένοι με την λήψη αποφάσεων για τον ανήλικο με γνώμονα το συμφέρον του, ιδίως όσον αφορά στους ασυνόδευτους ανηλίκους (καθορισμός ομάδων εργασίας, εργαλείων,

προτύπων, εξειδικευμένη εκπαίδευση για κοινωνικούς λειτουργούς/διοικητικούς υπαλλήλους σε εγκαταστάσεις πρώτης υποδοχής και για επιτρόπους ή εκπροσώπους ανηλίκων).

ΣΤΟΧΟΣ 4: ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΖΩΗΣ

Επιδίωξη 1: Εξοικείωση με τους δημοκρατικούς θεσμούς και την έννοια του Κράτους Δικαίου

- **Δράση 1:** Εξοικείωση του πληθυσμού-στόχου με τις δημοκρατικές έννοιες και τους θεσμούς, μέσω σχεδιασμού και παράδοσης μαθημάτων (π.χ. για το πώς λειτουργεί και λαμβάνει αποφάσεις μία δημοκρατική κοινωνία, αρχές δημοκρατικού πολιτεύματος και Κράτους Δικαίου, ευρωπαϊκές αξίες κλπ.).
- **Δράση 2:** Παρουσίαση (στο πλαίσιο των κοινών δραστηριοτήτων εντός των εγκαταστάσεων υποδοχής) της δομής του Ελληνικού Δημοσίου, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ρόλου των κρατών-μελών και των βασικών ευρωπαϊκών αξιών.
- **Δράση 3:** Ενημέρωση για διάφορα θέματα που αφορούν στον τρόπο ζωής στην Ελλάδα και την Ευρώπη.

Επιδίωξη 2: Ευαισθητοποίηση σχετικά με την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων, τον σεβασμό της διαφορετικότητας και τις συνεκτικές κοινωνίες

- **Δράση 1:** Προώθηση της γνώσης και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εντός της κοινότητας με βάση το εθνικό δίκαιο, το δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τις αρχές της αξιοπρέπειας του ανθρώπου, της ισότητας και της ειρηνικής συνύπαρξης.
- **Δράση 2:** Ευαισθητοποίηση σε θέματα ανεξιθρησκείας και σεβασμού όλων των θρησκειών καθώς και του δημόσιου χώρου, με την διοργάνωση εργαστηρίων και σεμιναρίων.

Επιδίωξη 3: Προώθηση της ανάπτυξης δεξιοτήτων σχετικά με την καθημερινή ζωή

- **Δράση 1:** Με σκοπό την ενίσχυση και την προώθηση των δεξιοτήτων αναφορικά με την καθημερινή ζωή, διοργανώνονται εργαστήρια για

πρακτική στο μαγείρεμα, τη χρήση των δημόσιων συγκοινωνιών, την κυκλοφορία στους δρόμους, την παραγγελία σε ένα εστιατόριο, την αναζήτηση οδηγιών.

- **Δράση 2:** Ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων, ώστε η τεχνολογία να συμβάλλει στην προσαρμογή σε ένα νέο περιβάλλον.

Επιδίωξη 4: Ειδική ενημέρωση για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των πολιτών

- **Δράση 1:** Διενέργεια στο στάδιο της υποδοχής, σεμιναρίων, στα οποία θα παρέχεται ενημέρωση ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των πολιτών στις χώρες υποδοχής και την ΕΕ και τον ευρωπαϊκό τρόπο ζωής.

II. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΣΤΟΧΟΣ 1: ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ. ΤΑΧΕΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΑΠΟ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ (R to R, refugees to refugees)

Επιδίωξη 1: Ανάπτυξη ταχέων προγραμμάτων με αμφίδρομη συμμετοχή προσφύγων (Refugees to Refugees).

- **Δράση 1:** Συμμετοχή προσφύγων σε εκπαίδευση άλλων προσφύγων ανάλογα με τα εν εξελίξει προγράμματα και το επαγγελματικό τους προφίλ.
- **Δράση 2:** Προώθηση της κατάρτισης και απασχόλησης γυναικών προσφύγων, θυμάτων σεξουαλικής - έμφυλης βίας (SGBV), προκειμένου να συνδράμουν γυναίκες που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες με παρόμοιες εμπειρίες.

Επιδίωξη 2: Ανάπτυξη εντατικών προγραμμάτων για τη διευκόλυνση της άμεσης πρόσβασης στην αγορά εργασίας

- **Δράση 1:** Τριμερής συνεργασία μεταξύ της κυβέρνησης, των επαγγελματιών και των εργοδοτικών οργανώσεων, για τον σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου προγράμματος που θα περιλαμβάνει καθοδήγηση, αξιολόγηση δεξιοτήτων, επικύρωση/αναγνώριση των δεξιοτήτων, τοποθετήσεις σε θέσεις εργασίας, επαγγελματική και γλωσσική κατάρτιση.
- **Δράση 2:** Για την ενίσχυση της απασχόλησης και την πρόσβαση σε αυτή, με βάση και τις ανάγκες της χώρας, κρίνεται απαραίτητη η παροχή πληροφοριών σχετικά με τον ΟΑΕΔ και την πρόσβαση σε αυτόν, η εξοικείωση με τις διαδικασίες κοινωνικής ασφάλισης, η ενημέρωση αναφορικά με άλλους τρόπους αναζήτησης εργασίας (ιστότοποι αναζήτησης εργασίας, γραφεία εύρεσης εργασίας), η αξιολόγηση των δεξιοτήτων και πιστοποίηση των προσόντων που αποκτήθηκαν στις τρίτες χώρες.

ΣΤΟΧΟΣ 2: ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Επιδίωξη 1: Προώθηση της σωματικής και ψυχικής υγείας και ευεξίας

- **Δράση 1:** Ανάπτυξη ικανοτήτων των εργαζομένων στον τομέα της υγείας για την παροχή βοήθειας σε πρόσφυγες.
- **Δράση 2:** Απασχόληση διερμηνέων σε ιδρύματα ψυχικής υγείας και σε προγράμματα αποκατάστασης από διαταραχή μετατραυματικού στρες (PTSD) κλπ., ώστε να μπορούν να εφαρμοστούν μακροπρόθεσμα θεραπευτικά προγράμματα.
- **Δράση 3:** Ενσωμάτωση της προαγωγής της ψυχικής υγείας και της πρόληψης ψυχικών ασθενειών (υλοποίηση προγραμμάτων για την ανάπτυξη προσωπικών δεξιοτήτων και αυτοεκτίμησης και για την ενίσχυση των στρατηγικών αντιμετώπισης ψυχικών παθήσεων).

Επιδίωξη 2: Διασφάλιση της πρόσβασης στη σχολική εκπαίδευση για τους ανηλίκους ή στο εσπερινό σχολείο για ενηλίκους

- **Δράση 1:** Δωρεάν παροχή στους ενήλικες υποχρεωτικών μαθημάτων ελληνικής γλώσσας, για την απόκτηση πιστοποιητικού γλωσσομάθειας επιπέδου B1, και προαιρετικών μαθημάτων ελληνικής

γλώσσας μέχρι το επίπεδο C2, με δυνατότητα απόκτησης αντίστοιχου πιστοποιητικού γλωσσομάθειας.

- **Δράση 2:** Ενίσχυση του θεσμού των σχολείων «δεύτερης ευκαιρίας» για ενήλικες.
- **Δράση 3:** Ενίσχυση του θεσμού των Συντονιστών Εκπαίδευσης Προσφύγων (ΣΕΠ) και υποστήριξη της δυναμικής των διαπολιτισμικών σχολείων από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων σε στενή συνεργασία με τις δημοτικές αρχές.

Επιδίωξη 3: Ενίσχυση της απασχολησιμότητας και της πρόσβασης στην απασχόληση

- **Δράση 1:** Χαρτογράφηση δεξιοτήτων: Αξιολόγηση και επικύρωση δεξιοτήτων και προσόντων που αποκτήθηκαν σε τρίτες χώρες (κατάρτιση προφίλ) για την κατηγοριοποίηση των δεξιοτήτων σε ομάδες υψηλής/ ημι- / χαμηλής εξειδίκευσης με τη χρήση πιστοποιημένων εργαλείων για τον σκοπό αυτό (όπως του EU Skills ProfileTool for Third Country Nationals).
- **Δράση 2:** Στήριξη της εξέλιξης των επαγγελματικών δεξιοτήτων μέσω:
 - α) επαγγελματικής κατάρτισης και μαθητείας.
 - β) εξειδίκευσης μέσω αρχικής ή συνεχιζόμενης εκπαίδευσης (VET-Vocational Education Training). Παροχή ευκαιρίας στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας για την απόκτηση αναγνωρισμένων δεξιοτήτων μέσω αρχικής ή συνεχιζόμενης εκπαίδευσης (σχολεία «δεύτερης ευκαιρίας», ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαιδευτικά προγράμματα για ανέργους).
 - γ) διεξαγωγής εκπαιδευτικών σεμιναρίων για περιήγηση σε ιστοτόπους στο διαδίκτυο και αναζήτηση εργασίας. Εξοικείωση των ατόμων με την τεχνολογία, με παράλληλη ενίσχυση των τεχνολογικών τους ικανοτήτων.
 - δ) ανάπτυξης εργαστηρίων χειροτεχνίας, στα οποία παραδίδονται μαθήματα για την δημιουργία κοσμημάτων, τσαντών και άλλων χειροποίητων αντικειμένων από τους αντίστοιχους επαγγελματίες. Τα εργαστήρια και τα παραγόμενα προϊόντα θα αποφέρουν όφελος στους πρόσφυγες, καθώς θα αποτελούν πηγή εισοδήματος γι' αυτούς, ενώ παράλληλα θα ενισχύεται το λιανικό εμπόριο των τοπικών επιχειρήσεων.
 - ε) διευκόλυνσης της δικτύωσης με τοπικούς συνεταιρισμούς και ενώσεις γυναικών για την σχεδίαση τρόπων ανάπτυξης δεξιοτήτων, τόσο για γυναίκες όσο και για άνδρες.

- **Δράση 3:** Οργάνωση εκδηλώσεων/παρουσιάσεων όπου οι εργοδότες μπορούν να έλθουν σε επαφή με υποψηφίους εργαζόμενους ανάλογα με το προφίλ και τις ανάγκες τους.
- **Δράση 4:** Δημιουργία κινήτρων για πρόσληψη δικαιούχων διεθνούς προστασίας σε προγράμματα πρακτικής άσκησης/εξάσκησης σε επιχειρήσεις.

Επιδίωξη 4: Διασφάλιση της πρόσβασης σε αξιόπιστες πληροφορίες και υπηρεσίες

- **Δράση 1:** Βελτιστοποίηση της παροχής πληροφόρησης κατά την πρόσβαση σε κρατικές ή δημοτικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ) και Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ).
- **Δράση 2:** Ενίσχυση των γνώσεων των δικαιούχων διεθνούς προστασίας σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στην Ελλάδα μέσω ηλεκτρονικού ή/και έντυπου υλικού διαθέσιμου στις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες, το οποίο θα πρέπει να επικαιροποιείται διαρκώς στη γλώσσα τους.
- **Δράση 3:** Ενίσχυση της χρήσης της τεχνολογίας και των ψηφιακών εργαλείων.

Επιδίωξη 5: Δημιουργία ευκαιριών στέγασης

- **Δράση 1:** Σύνδεση των ευκαιριών στέγασης με εποχικές ευκαιρίες απασχόλησης στον τουριστικό κλάδο ή στον αγροτικό τομέα.
- **Δράση 2:** Δημιουργία κινήτρων για τους ιδιοκτήτες κατοικιών, προκειμένου να εκμισθώσουν ακίνητα σε δικαιούχους διεθνούς προστασίας.

ΣΤΟΧΟΣ 3 : ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Επιδίωξη 1: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της συμμετοχής των γυναικών και των νέων στην κοινότητα

- **Δράση 1:** Λήψη πρωτοβουλιών για την ενίσχυση της σύνδεσης μεταξύ γυναικών μέσω τοπικών συλλόγων και ενώσεων (π.χ. μονογονεϊκών

οικογενειών). Δημιουργία συλλόγων και ενώσεων στο πλαίσιο της κοινότητας με συναντήσεις σε μηνιαία βάση και με άξονα διάφορες θεματικές ενότητες (π.χ. μήνας μαγειρέματος, μήνας παράδοσης, παζάρι). Οι συναντήσεις θα έχουν ως στόχο να ενισχύσουν την σύνδεση μεταξύ των γυναικών μονογονεϊκών οικογενειών και να βοηθήσουν στην κοινωνική τους ένταξη (αλληλεπίδραση, επιλογή θεμάτων δικού τους ενδιαφέροντος).

- **Δράση 2:** Συμπερίληψη νέων προσφύγων και μεταναστών σε ενώσεις και ομάδες νέων, όπως οι πρόσκοποι, συμμετοχή παιδιών μεταναστών σε θερινές κατασκηνώσεις, κλπ.

Επιδίωξη 2: Ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα σχετικά με το Κράτος Δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα, την κοινωνική συνοχή και την ένταξη

- **Δράση 1:** Ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών μέσω στενής συνεργασίας με την Τοπική Αυτοδιοίκηση.
- **Δράση 2:** Οργάνωση αθλητικών, κοινωνικών, ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων με τη συμμετοχή προσφύγων (τουρνουά σκάκι, αγώνες μπάσκετ, βόλεϊ).

Επιδίωξη 3: Προώθηση του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής

- **Δράση 1:** Σχεδιασμός εκπαιδευτικών ενοτήτων και παράδοση μαθημάτων με σκοπό τον προσανατολισμό στο ευρωπαϊκό και εθνικό, κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό περιβάλλον. Δωρεάν παροχή μαθημάτων που είναι υποχρεωτικά και που μπορούν συχνά να συνδυάζονται με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας.
- **Δράση 2:** Ενίσχυση της συμμετοχής στην κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική ζωή.
- **Δράση 3:** Προώθηση και διευκόλυνση της πρόσβασης σε σπουδές στις ανθρωπιστικές, κοινωνικές επιστήμες και στις ευρωπαϊκές σπουδές.

Επιδίωξη 4: Ανάπτυξη ευκαιριών απασχόλησης για τους πρόσφυγες σε τοπικό επίπεδο

- **Δράση 1:** Εκπαίδευση των προσφύγων σε επαγγέλματα, για τα οποία υπάρχει ζήτηση στην ελληνική αγορά εργασίας (αγροτικές καλλιέργειες, τουρισμός, κατασκευές, μεταποίηση και άλλα) για την ενίσχυση σχετικών γνώσεων και δεξιοτήτων, οι οποίες θα οδηγήσουν

τους πρόσφυγες στην αυτονομία και θα βοηθήσουν εκ παραλλήλου στην ανάπτυξη τομέων της οικονομίας.

- **Δράση 2:** Προσδιορισμός σε τοπικό επίπεδο των επαγγελματιών που συναρτώνται με την πολιτιστική παράδοση και φθίνουν. Υποστήριξη της παροχής κατάρτισης και μαθητείας σ' αυτά.

Επιδίωξη 5: Εξασφάλιση εναρμονισμένης γεωγραφικής κατανομής των δικαιούχων διεθνούς προστασίας

- **Δράση 1:** Παροχή κινήτρων, ώστε η κατανομή των προσφύγων/μεταναστών μετά την έξοδό τους από το σύστημα υποδοχής να είναι ανάλογη με το μέγεθος του πληθυσμού των αγροτικών και αστικών περιοχών, στις οποίες θα διαμείνουν.
- **Δράση 2:** Χαρτογράφηση κατοικημένων αγροτικών περιοχών που βαθμιαία εγκαταλείπονται, ώστε να επανακατοικηθούν με την ανάπτυξη του προγράμματος «κοινωνικής στέγασης».
- **Δράση 3:** Βελτίωση εγκαταστάσεων/κατοικιών σε αγροτικές περιοχές, προκειμένου να χρησιμεύσουν ως επιλογές «κοινωνικής στέγασης» για άτομα χαμηλού εισοδήματος, συμπεριλαμβανομένων Ελλήνων υπηκόων και προσφύγων.
- **Δράση 4:** Σύνδεση ευκαιριών απασχόλησης με μόνιμη στέγαση για δικαιούχους διεθνούς προστασίας.

ΙΙΙ. ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗ ΒΙΑΣ, ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΣΤΟΧΟΣ 1: ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΕΝΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ, ΤΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Επιδίωξη 1: Ενίσχυση της πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς πρόληψης της έμφυλης βίας, της κακοποίησης ανηλίκων και της εμπορίας ανθρώπων (αρχής γενομένης από τις εγκαταστάσεις πρώτης υποδοχής, με έμφαση στις γυναίκες και τα παιδιά)

- **Δράση 1:** Σχεδιασμός και υλοποίηση εργαστηρίων για την ισότητα των φύλων. Τα εργαστήρια αυτά απευθύνονται σε άνδρες, γυναίκες

και εφήβους, με την βοήθεια πανεπιστημιακών ιδρυμάτων. Σχεδιασμός και διεξαγωγή ενημερωτικών συνεδριών συμβουλευτικής για παιδιά, με έμφαση στη σημασία του σεβασμού των ορίων των άλλων, του σώματος, καθώς και ενημέρωση για την σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία. Σχεδιασμός και διεξαγωγή συνεδριών σχετικά με την ισότητα των φύλων, όπως έχει διαμορφωθεί στις σύγχρονες ευρωπαϊκές κοινωνίες. Σχεδιασμός και πραγματοποίηση εργαστηρίων για την πρόληψη της έμφυλης βίας με βάση τα ισχύοντα στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.

- **Δράση 2:** Συνεργασία με τις αρμόδιες Αρχές για έγκαιρη ανίχνευση ενδείξεων βίας και κακοποίησης και παραπομπή για παρέμβαση. Σχεδιασμός και πραγματοποίηση εργαστηρίων κατάρτισης σχετικά με το σύστημα πρόληψης, ανίχνευσης και παραπομπής, για ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, δικηγόρους και άλλους επαγγελματίες πρώτης γραμμής που παρέχουν υπηρεσίες σε εγκαταστάσεις υποδοχής, χώρους φιλοξενίας, υπηρεσία ασύλου, αστυνομία, ακτοφυλακή. Εκμάθηση τεχνικών για τον τρόπο συνέντευξης με το θύμα. Καθορισμός πρωτοκόλλου εκτίμησης κινδύνων και εφαρμογή του σε νοσοκομεία, κλινικές ψυχικής υγείας και εγκαταστάσεις στέγασης. Διεξαγωγή σχετικών εργαστηρίων απευθείας σε αιτούντες άσυλο και δικαιούχους διεθνούς προστασίας. Σχεδιασμός και διάθεση υλικού που επικαιροποιείται τακτικά με πληροφορίες σχετικά με το τι συνιστά βία και πού μπορεί να απευθυνθεί το θύμα.
- **Δράση 3:** Δράσεις αποκατάστασης (ιατρικές υπηρεσίες, ψυχοκοινωνική υποστήριξη, προγράμματα υποστήριξης). Εισαγωγή εκπαιδευτικών, δημιουργικών και καλλιτεχνικών σεμιναρίων για περαιτέρω βοήθεια σε θύματα εμπορίας ανθρώπων, ώστε αυτά να ξεπεράσουν τα βιώματα βίας και κακοποίησης που υπέστησαν. Ο στόχος είναι, να διευκολυνθεί η ανάπτυξη των ενδιαφερόντων των θυμάτων (θέατρο, μουσική, ζωγραφική), προκειμένου αυτά να υπερβούν μετατραυματικές εμπειρίες και να αποφύγουν πιθανές μελλοντικές κακοποιητικές συμπεριφορές. Ανάπτυξη ενός ολιστικού προγράμματος υποστήριξης για την αποκατάσταση των θυμάτων μέσω της παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών και με την συμμετοχή τους σε σειρά πολιτιστικών δραστηριοτήτων και δράσεων επαγγελματικής κατάρτισης, προκειμένου να αναπτυχθούν ενδιαφέροντα και δεξιότητες.

Επιδίωξη 2: Καθορισμός προτύπων για την προστασία των γυναικών, των παιδιών και των ατόμων με αυξημένες ανάγκες φροντίδας

- **Δράση 1:** Σχεδιασμός κώδικα δεοντολογίας των επαγγελματιών που εργάζονται με πρόσφυγες-μετανάστες, με ιδιαίτερη έμφαση σε όσους εργάζονται με ανηλίκους, γυναίκες και άτομα με αναπηρία.
- **Δράση 2:** Ανάπτυξη πολιτικών προστασίας των παιδιών (και καθορισμός ομάδας εργασίας για την ανάπτυξη των πολιτικών αυτών).
- **Δράση 3:** Ενίσχυση των γνώσεων και δεξιοτήτων των επαγγελματιών που εργάζονται με γυναίκες και ανηλίκους σε θέματα βίας, ενδοοικογενειακής κακοποίησης και εμπορίας ανθρώπων.

Επιδίωξη 3: Καταπολέμηση της ξενοφοβίας, των διακρίσεων και της ριζοσπαστικοποίησης

- **Δράση 1:** Ανάπτυξη ειδικών εκπαιδευτικών θεματικών ενοτήτων με σκοπό την ενδυνάμωση της ισότητας και της κοινωνικής αποδοχής, τα οποία θα απευθύνονται σε μαθητές σε σχολεία και σε επαγγελματίες πρώτης γραμμής. Πραγματοποίηση εργαστηρίων και δημιουργία ομάδων με την συμμετοχή προσφύγων, με σκοπό την αποτροπή της ριζοσπαστικοποίησής τους.

ΣΤΟΧΟΣ 2: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ ΓΙΑ ΘΥΜΑΤΑ ΒΙΑΣ, ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Επιδίωξη 1: Διασφάλιση αποτελεσματικής αντίδρασης στη βία, την εκμετάλλευση και την κακοποίηση

- **Δράση 1:** Καθορισμός τυποποιημένων διαδικασιών λειτουργίας και πρωτοκόλλου δράσης για την προστασία θυμάτων βίας, εκμετάλλευσης και κακοποίησης και την παραπομπή τους στις αρμόδιες Υπηρεσίες και Αρχές.
- **Δράση 2:** Χαρτογράφηση διαθέσιμων υπηρεσιών για θύματα βίας, εκμετάλλευσης και κακοποίησης, ομαδοποιημένων ανά τύπο υποστήριξης και περιοχή.
- **Δράση 3:** Ανάπτυξη βάσης δεδομένων για υποθέσεις κακοποίησης υπηκόων τρίτων χωρών, στην οποία μπορεί να έχουν πρόσβαση όλες οι αρμόδιες δημόσιες Υπηρεσίες.

- **Δράση 4:** Διασφάλιση της πρόσβασης των θυμάτων σε νομική συνδρομή.

Επιδίωξη 2: Ενίσχυση των κρατικών μηχανισμών παρακολούθησης

- **Δράση 1:** Διορισμός υπευθύνων ως προσώπων αναφοράς σε δημόσιες Αρχές, Υπηρεσίες και Οργανισμούς, εκπαιδευμένων να ανιχνεύουν ενδείξεις βίαιων και καταχρηστικών συμπεριφορών, εκμετάλλευσης και εμπορίας ανθρώπων, διασφαλίζοντας τον συντονισμό και την παρακολούθηση της διαχείρισης σχετικών υποθέσεων.
- **Δράση 2:** Ενίσχυση της διασύνδεσης ενός συστήματος παρακολούθησης της βίας, της κακοποίησης και της εκμετάλλευσης, με άλλους υφιστάμενους μηχανισμούς (π.χ. εθνικός μηχανισμός παραπομπής για την εμπορία ανθρώπων) μέσω πρωτοκόλλων συνεργασίας και ανταλλαγής δεδομένων.

IV. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ

ΣΤΟΧΟΣ: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Επιδίωξη 1: Διασφάλιση της ικανότητας των δικαιούχων διεθνούς προστασίας για αυτόνομη διαβίωση

- **Δράση 1:** Προγραμματισμός τακτικών επισκέψεων από κοινωνιολόγους για την παρακολούθηση της διαδικασίας ένταξης των δικαιούχων διεθνούς προστασίας και την παραπομπή τους στις διαθέσιμες υπηρεσίες μέσω παροχής σε αυτούς όλων των απαραίτητων πληροφοριών.
- **Δράση 2:** Προσαρμογή των υπηρεσιών ψηφιοποίησης που παρέχει η χώρα, ώστε να επωφελούνται και οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας.

Επιδίωξη 2: Παρακολούθηση της προόδου της ένταξης των δικαιούχων μέσω κοινώς αποδεκτών και συγκρίσιμων δεικτών

- **Δράση 1:** Ανάπτυξη εργαλείου παρακολούθησης βάσει των κοινών βασικών δεικτών της ΕΕ («δείκτες της Σαραγόσα»), σύμφωνα με τους οποίους τέσσερις (4) τομείς έχουν χαρακτηριστεί ως τομείς προτεραιότητας: Απασχόληση, εκπαίδευση, κοινωνική ένταξη και

συμμετοχή των μεταναστών και των προσφύγων στη δημοκρατική διαδικασία ως ενεργοί πολίτες.

- **Δράση 2:** Εκπαίδευση εξειδικευμένου προσωπικού σχετικά με τον τρόπο σωστής χρήσης των ευρημάτων του εργαλείου, με σκοπό τον σχεδιασμό και την συνεχή προσαρμογή αποτελεσματικών στρατηγικών κοινωνικής ένταξης.